

Demosthenes

Bogen

Aeschinis et Demosthenis Orationes de Corona:
Acc. Scholia. 1815.

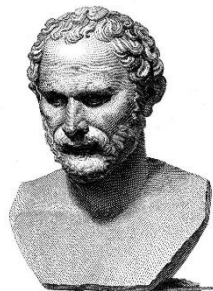
Demosthenes (navnet udtales med tryk på tredje sidste stavelse) var en af oldtidens store **talere**. På skolen har vi stående en lang række af disse taler, både i deres helhed (der var 40 i alt) og i udgaver med enkelte taler forsynet med kommentarer og lærde noter. En god del af disse bøger er tysk-sprogede og stammer fra begyndelsen af det 19. århundrede. Ikke sjældent er selve grundteksterne på originalsproget, d.v.s. græsk.

Bogen, der her er tale om, er en af **Demosthenes'** berømteste taler, den såkaldte "**Kronetale**". Baggrunden for talen var kompleks og bundede i den store, skæbnesvangre forvandling, der var i færd med at udfolde sig på det tidspunkt, talen blev holdt: **330'rne f.Kr.** Athen var ved at gå under som fri, uafhængig, demokratisk bystat, den status, byen havde haft i århundrederne forud, og som havde bragt så megen velstand og kulturel blomstring med sig.

Nu truede en vis konge – **Filip af Makedonien** – med at gøre en ende på alt dette. Skridt for skridt undertvang sig stort set hele det græske samfund af bystater. Projektet lykkedes. Og ikke nok med det: I de næste kun ganske få årtier underlagde hans søn, **Alexander den Store**, sig det meste af den dengang kendte verden helt over til Indien. Det var begyndelsen til "den hellenistiske periode".

Det er hele denne omtumlede og voldsomme forvandling, vi dumper midt ned i med **Demosthenes'** taler, specielt "Kronetalen". Som athener søgte **Demosthenes** af al magt at afværge, at Athen mistede sin frihed. Men, ak: Desværre forgæves...

Forfatteren

Egentlig lå det ikke i kortene, at **Demosthenes (383-322 f.Kr.)** skulle blive en af verdenshistoriens største talere. Som barn var usikker og kejtet og blev oven i købet snydt for arven fra sine alt for tidligt afdøde forældre.

Men det sku' være løgn, sagde han til sig selv. Med enestående energi og stædighed opøvede han et **talent for at føre retssager**, herunder sin egen (som han vel at mærke vandt, så han fik sin arv!). Det var her, han lærte at tale, så folk kunne forstå det, begejstres af ham, rives med... Han brugte hele registret af virkemidler, når havde ordet.

Senere gik han ind i **politik**. Hans helt store livssag blev at overbevise athenerne – sine landsmænd – om den store fare, der var under udvikling mod nord, hvor den makedonske kong **Filip** rumsterede og truede med at gøre en ende på det athenske demokrati, Hellas' frihed. Så fat det dog, sagde han til athenerne, hvad det er, der står på spil.

Selv gik han med i krigen, oplevede sejre og navnlig nederlag, blev anklaget for underslæb og anden dårligdom og endte med at begå selvmord ved gift i året **322 f.Kr.**

Det er svært ikke at blive grebet af sådan et menneske og sådan et dramatisk liv og sådan en dramatisk tid.

Er der noget i nutiden, der minder om **Demosthenes** og hans tid?

Baggrunden

En del vil nok mene, at skal man holde **en god tale**, skal man helst have anlæg for det. Det er ikke enhver beskåret at aflevere et budskab, der "går rent ind" hos dem, man ønsker at påvirke. Desuden skal man jo som bekendt helst vide, hvad man snakker om: "Kunne sit stof", som man siger.

Meget kan man lære. Man kan opøve sig, træne sig selv igen og igen. Se hvad der virker og hvad der ikke virker.

Det, der gør **Demosthenes** interessant, er, at han var en af de første, der helt bevidst og med hele sin ildsjæl og viljestyrke prøvede at opøve dette talent. Han vidste f.eks., hvor vigtigt det er, at folk i en større forsamling kan høre, hvad der bliver sagt. Derfor: **TAL KLART OG TYDELIGT!!** Det dunkelt talte er det dunkelt tænkte!! Derfor stillede han sig helt bevidst op nede ved strandkanten for at overdøve brændingen. Så han kunne være sikker på, at folk kunne høre ham!

Demosthenes var langt fra den eneste, der holdt taler – store taler – i det klassiske Athen. Men lige akkurat *hans* taler kom til at danne skole og er blevet studeret og gransket helt op til nutiden. Det, man bl.a. har interesseret sig for, er, at selv om det måske ikke lykkedes ham at vende verdenshistoriens gang i kraft af sine taler, så var han rent faktisk i stand til at vende en stemning, vinde en sag, gøre en forskel...

Mange, mange år senere, da man i den moderne verden søgte at tage ved lære af den klassiske oldtid – og aflure den dens hemmeligheder på højt fagligt, videnskabeligt plan – blev **Demosthenes'** taler derfor et vigtigt element i det, man kalder "**den klassiske dannelse**".